

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідас ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин

21 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради

Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Політичні режими»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і
видами діяльності)» освітньо-професійна програма «Національна безпека
(за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»
факультет національної безпеки, права та міжнародних відносин
кафедра національної безпеки, публічного управління та адміністрування

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
27 серпня 2024 р., протокол № 6
Завідувач кафедри

Вікторія
ЗАГУРСЬКА-АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми

Ірина СУПРУНОВА

Розробник: к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин і політичного
менеджменту Віктор ПАЩЕНКО

Житомир
2024

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 21 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Політичні режими» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» за освітньо-професійною програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 25 «Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону»	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність: 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 4		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		3-й	3-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних 4 самостійної роботи – 3,5	Освітній ступінь: «бакалавр»	Лекції	
		32 год.	8 год.
		Практичні	
		32 год.	4 год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
56 год.	108 год.		
		Вид контролю: екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

– для денної форми навчання – 53,3 % аудиторних занять, 46,7 % самостійної та індивідуальної роботи;

– для заочної форми навчання – 10 % аудиторних занять, 90 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є надання студентам системних знань про теоретико-методологічний та емпіричний розгляд політичних режимів сучасності, історію становлення та сучасного стану розвитку кількісних та якісних методів типологізації та порівняльного вимірювання політичних режимів сучасності., економічних та політичних свобод у контексті політичних режимів сучасності.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- Оволодіти категоріально-понятійним апаратом сучасної політичної науки
- розкрити основні закономірності політичних процесів;
- вирізняти теоретичні і прикладні, аксіологічні та інструментальні компоненти політичного знання;
- набути систематизовані знання про сутність, теорію та типологію політичних режимів;
- сформувати наукове розуміння основ демократії та проблем демократизації суспільства.

Зміст навчальної дисципліни спрямований на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»:

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

СК 4. Здатність використовувати знання щодо місця, ролі та призначення політичних та безпекових інститутів України, застосовувати безпекове мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем при здійсненні професійної діяльності у відповідних сферах національної безпеки.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 256 «Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)» :

ПРН 7. Вміти застосовувати політологічне та безпекове мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у сфері національної безпеки, розуміти закономірності й аналізувати суспільні процеси, що відбувалися в минулому та відбуваються нині, їх зв'язки та проводити історичні паралелі.

ПРН 15. Вміти розуміти вплив політичної системи на національну ідентичність, взаємозв'язок етнічності, національних менших, історичної пам'яті та національної ідентичності як запоруки забезпечення національної безпеки та розвитку патріотизму в умовах мирного часу та в умовах війни.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 5

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;
- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;
- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;
- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;
- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;
- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовний модуль 1. Політичні режими. Демократичний та авторитарний режими

Тема 1. Політичні режими та їх різновиди (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 15)

1. Політичні режими як категорія політології.
2. Поняття і сутність політичного режиму. Політико-правовий та соціологічний підхід.
3. Політичний режим як інституціонального способу взаємодії держави і суспільства, уряду і громадян.
4. Фактори, що визначають режим в конкретній країні.
5. Конституційне регулювання важливих елементів державного режиму.
6. Цивільні та військові державні режими.
7. Типології політичних режимів (Аристотель, Моріс Дюверже, Голосів і Блондель та інші).

Тема 2. Демократичний режим (ЗК 1, ЗК 5, СК 4, ПРН 7, ПРН 15)

1. Виникнення і зміст демократії.
2. Аспекти та різновиди демократії.
3. Вихідна інтуїція демократії.
4. Недоліки та межі демократії.
5. Ідеали, принципи та цінності демократії.
6. Виникнення та функціонування афінської демократії.
7. Характерні риси античної полісної демократії.
8. Демократія класичного лібералізму: переваги та недоліки.
9. Ідеї конституціоналізму і парламентаризму

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 6

Тема 3. Сучасні концепції демократії та їх практична реалізація (ЗК 1, ЗК 5, СК 4, ПРН 7)

1. Колективістська демократія.
2. Становлення сучасної плюралістичної демократії.
3. Ідеологічні моделі демократії.
4. Партиципаторна демократія
5. Елітарна модель демократії.
6. Економічні теорії демократії.
7. Концепції плюралістичної демократії.
8. Моделі електронної демократії.
9. Моделі «рефлексуючої» та делегативної демократії.

Тема 4. Авторитарний режим (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Елітарні теорії, особливо теорія правлячої еліти (італійці – В. Парето та Г. Моска).
2. Теорії масового суспільства та масової держави (М. Вебер – суспільство – це натовп і необхідна харизматична особа для керування ним).
3. Риси авторитарного режиму з позицій конституційного права.
4. Різновиди авторитарних режимів.
5. Змішані форми напівавторитарних, напівдемократичних режимів.
6. Корпоративний авторитаризм.
7. Дототалітарний авторитаризм.
8. Постколоніальний авторитаризм. Расова квазідемократія

Змістовний модуль 2. Тоталітарний політичний режим та його різновиди.

Тема 5. Тоталітарний політичний режим (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Сутність тоталітаризму.
2. Види тоталітаризму за ступенем розповсюженості та впливу.
3. Праці Джованні Джентіле. Дослідники тоталітаризму Ф. Хайєк, К. Поппер, К. Фрідріх і З. Бжезінський
4. Ознаки тоталітаризму.
5. Культ особистості. Встановлення єдиної ідеології та державної релігії.
6. Організований терор та репресії.
7. Характерні риси тоталітарних режимів з точки зору характеру інститутів конституційного права.

Тема 6. Фашизм (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Основні напрямки за якими здійснюється фашизація політичного режиму.
2. Виникнення різного роду правоекстремістських партій та рухів (національний фронт Франції, Італійський соціальний рух).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 7

3. Фашистська концепція нації або народу.
4. Терористичний режим.
5. Соціальна демагогія – офіційна ідеологія. Збільшення повноважень глави держави.

Тема 7. Військовий режим (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Політичне панування збройних сил.
2. Роль поліції, та інших недержавних підрозділів ієрархічно організованих, до складу яких входять особи, які професійно володіють зброєю та досвідом участі в організації бойових дій, при встановленні та здійсненні військового режиму.
3. Види військових режимів.

Тема 8. Теократичний режим (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Теократія - “божественне правління”, влада Бога.
2. Беззаперечна покора релігійним авторитетам та доктринам.
3. Фундаменталістичний режим – різновид теократії.
4. Арабський (ісламський) соціалізм.

Модуль 2

Змістовий модуль 3. Гібридні та перехідні політичні режими

Тема 9. Гібридні режими: поєднання демократії та авторитаризму (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Поняття та сутність гібридних політичних режимів.
2. Ознаки гібридності: виборчий авторитаризм, керована демократія, імітаційні політичні інститути.
3. Концепція конкурентного авторитаризму (С. Левицький, Л. Вей).
4. Приклади гібридних режимів у сучасному світі.
5. Вплив гібридних режимів на глобальну безпеку.

Тема 10. Перехідні режими: між демократією та автократією (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Теорії демократичної та авторитарної трансформації.
2. Фактори, що впливають на демократизацію та автократизацію держави.
3. Теорія хвиль демократизації (припливи та відливи).
4. Приклади країн із перехідними режимами.

Тема 11. Популізм як інструмент політичного режиму (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Популізм: визначення, форми та особливості.
2. Лівий і правий популізм у політичних режимах.
3. Використання популізму для утримання влади.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 8

4. Популістські режими та їх вплив на глобальну безпеку.

Змістовий модуль 4. Сучасні виклики та трансформації політичних режимів

Тема 12. Цифровий авторитаризм та контроль над інформаційним простором (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Використання цифрових технологій для зміцнення влади.
2. Кіберспостереження та цензура в авторитарних державах.
3. Контроль над соціальними мережами як інструмент маніпуляції.
4. Приклади цифрового авторитаризму в сучасному світі.

Тема 13. Політичні режими в умовах глобальної кризи та воєн (ЗК 1, ЗК 5, СК 4, ПРН 7, ПРН 15)

1. Трансформація режимів під впливом зовнішніх загроз.
2. Війна та надзвичайний стан: демократичні та автократичні реакції.
3. Вплив гібридних загроз на стабільність режимів.
4. Державна пропаганда як інструмент утримання влади.

Тема 14. Кримінальні режими: мафіозні держави та клептократія (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Симбіоз влади та організованої злочинності.
2. Поняття клептократії та її особливості.
3. Використання державних ресурсів для збагачення еліт.
4. Міжнародні санкції та боротьба з кримінальними режимами.

Тема 15. Революції та повалення політичних режимів (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Причини та передумови революційних змін.
2. Стратегії опору авторитарним режимам.
3. Роль громадянського суспільства та міжнародних акторів.
4. Наслідки революцій: стабілізація чи новий авторитаризм.

Тема 16. Політичні режими ядерних держав (ЗК 1, ЗК 5, ПРН 7, ПРН 15)

1. Політичні режими ядерних держав: порівняльний аналіз
 - Демократичні ядерні держави
 - Авторитарні ядерні держави
 - Гібридні режими та ядерна зброя
2. Політичний режим та доктрина ядерного стримування
3. Ядерні держави та міжнародний правопорядок
4. Загрози національній та глобальній безпеці від політичних режимів ядерних держав

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024	
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 9	

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Політичні режими. Демократичний та авторитарний режими								
Тема 1. Політичні режими та їх різновиди	8	2	2	4	8	1	-	7
Тема 2. Демократичний режим	7	2	2	3	7	1	1	5
Тема 3. Сучасні концепції демократії та їх практична реалізація	6	2	1	3	6	-	-	6
Тема 4. Авторитарний режим	8	2	2	4	8	-	-	8
<i>Разом за змістовий модуль 1</i>	29	8	7	14	29	2	1	26
Змістовий модуль 2. Тоталітарний політичний режим та його різновиди								
Тема 5. Тоталітарний політичний режим	8	2	2	4	8	1	1	6
Тема 6. Фашизм	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 7. Військовий режим	8	2	2	4	9	-	-	9
Тема 8. Теократичний режим	8	2	2	4	8	-	-	8
<i>Разом за змістовий модуль 2</i>	32	8	8	16	33	1	1	31
<i>Модульний контроль</i>	1	-	1	-	-	-	-	-
МОДУЛЬ 2								
Змістовий модуль 3. Гібридні та перехідні політичні режими								
Тема 9. Гібридні режими: поєднання демократії та авторитаризму	7	2	2	3	7	1	1	5
Тема 10. Перехідні режими: між демократією та автократією	7	2	2	3	7	1	-	6
Тема 11. Популізм як інструмент політичного режиму	7	2	2	3	7	-	-	7
<i>Разом за змістовий модуль 3</i>	21	6	6	9	21	2	1	18
Змістовий модуль 4. Сучасні виклики та трансформації політичних режимів								
Тема 12. Цифровий авторитаризм та контроль над інформаційним простором	6	2	1	3	7	-	-	7
Тема 13. Політичні режими в умовах глобальної кризи та воєн	8	2	2	4	8	1	-	7
Тема 14. Кримінальні режими: мафіозні держави та клептократія	7	2	2	3	7	1	-	6
Тема 15. Революції та повалення політичних режимів	8	2	2	4	8	-	-	8
Тема 16. Політичні режими ядерних держав	7	2	2	3	7	1	1	5
<i>Разом за змістовий модуль 4</i>	36	10	9	17	37	3	1	33
<i>Модульний контроль</i>	1	-	1	-	-	-	-	-
ВСЬОГО	120	32	32	56	120	8	4	108

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 10

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
1.	Тема 1. Політичні режими та їх різновиди	2	-
2.	Тема 2. Демократичний режим	2	1
3.	Тема 3. Сучасні концепції демократії та їх практична реалізація	1	-
4.	Тема 4. Авторитарний режим	2	-
5.	Тема 5. Тоталітарний політичний режим	2	1
6.	Тема 6. Фашизм	2	-
7.	Тема 7. Військовий режим	2	-
8.	Тема 8. Теократичний режим	2	-
9.	Модульний контроль	1	-
10.	Тема 9. Гібридні режими: поєднання демократії та авторитаризму	2	1
11.	Тема 10. Перехідні режими: між демократією та автократією	2	-
12.	Тема 11. Популізм як інструмент політичного режиму	2	-
13.	Тема 12. Цифровий авторитаризм та контроль над інформаційним простором	1	-
14.	Тема 13. Політичні режими в умовах глобальної кризи та воєн	2	-
15.	Тема 14. Кримінальні режими: мафіозні держави та клептократія	2	-
16.	Тема 15. Революції та повалення політичних режимів	2	-
17.	Тема 16. Політичні режими ядерних держав	2	1
18.	Модульний контроль	1	-
РАЗОМ		32	4

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
1	Тема 1. Політичні режими та їх різновиди Цивільні та військові державні режими. Типології політичних режимів (Аристотель, Моріс Дюверже, Голосів і Блондель та інші).	4	7
2	Тема 2. Демократичний режим Виникнення та функціонування афінської демократії. Характерні риси античної полісної демократії. Демократія класичного лібералізму: переваги та недоліки. Ідеї конституціоналізму і парламентаризму.	3	5
3	Тема 3. Сучасні концепції демократії та їх практична реалізація Економічні теорії демократії. Концепції плюралістичної демократії. Моделі електронної демократії. Моделі «рефлексуючої» та делегативної демократії.	3	6
4	Тема 4. Авторитарний режим Корпоративний авторитаризм. Дототалітарний авторитаризм. Постколоніальний авторитаризм. Расова квазідемократія	4	8
5	Тема 5. Тоталітарний політичний режим Культ особистості. Встановлення єдиної ідеології та державної релігії. Організований терор та репресії. Характерні риси тоталітарних	4	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 11

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	режимів з точки зору характеру інститутів конституційного права		
6	Тема 6. Фашизм Терористичний режим. Соціальна демагогія – офіційна ідеологія. Збільшення повноважень глави держави.	4	8
7	Тема 7. Військовий режим Роль поліції, та інших недержавних підрозділів ієрархічно організованих, до складу яких входять особи, які професійно володіють зброєю та досвідом участі в організації бойових дій, при встановленні та здійсненні військового режиму.	4	9
8	Тема 8. Теократичний режим Фундаменталістичний режим – різновид теократії. Арабський (ісламський) соціалізм.	4	8
9	Тема 9. Гібридні режими: поєднання демократії та авторитаризму Приклади гібридних режимів у сучасному світі. Вплив гібридних режимів на глобальну безпеку.	3	5
10	Тема 10. Перехідні режими: між демократією та автократією Приклади країн із перехідними режимами.	3	6
11	Тема 11. Популізм як інструмент політичного режиму Використання популізму для утримання влади. Популістські режими та їх вплив на глобальну безпеку.	3	7
12	Тема 12. Цифровий авторитаризм та контроль над інформаційним простором Контроль над соціальними мережами як інструмент маніпуляції. Приклади цифрового авторитаризму в сучасному світі	3	7
13	Тема 13. Політичні режими в умовах глобальної кризи та воєн Вплив гібридних загроз на стабільність режимів. Державна пропаганда як інструмент утримання влади.	4	7
14	Тема 14. Кримінальні режими: мафіозні держави та клептократія Міжнародні санкції та боротьба з кримінальними режимами.	3	6
15	Тема 15. Революції та повалення політичних режимів Роль громадянського суспільства та міжнародних акторів. Наслідки революцій: стабілізація чи новий авторитаризм.	4	8
16	Тема 16. Політичні режими ядерних держав Загрози національній та глобальній безпеці від політичних режимів ядерних держав	3	5
РАЗОМ		56	108

7. Індивідуальні та групові завдання

1. Аналітичний огляд сучасного політичного режиму конкретної країни. Необхідно обрати одну країну та охарактеризувати її політичний режим. Обсяг роботи 8–10 сторінок, оформлених за стандартами (Times New Roman 14, інтервал 1,5). Обов'язкове використання не менше п'яти наукових джерел, включно з монографіями, статтями та звітами міжнародних організацій.

2. Порівняльний аналіз двох політичних режимів. Обрати дві країни із різними політичними режимами та провести їх детальне порівняння. Аналіз необхідно проводити за такими критеріями: структура влади, рівень

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 12

громадянських прав і свобод, механізми контролю над владою, роль засобів масової інформації. Окремо слід висвітлити переваги та недоліки кожного режиму, а також пояснити їхній вплив на міжнародні відносини країни. Результати роботи мають бути представлені у вигляді презентації (10–15 слайдів). Використання графіків, таблиць та інфографіки для наочності є обов'язковим. Аналіз має базуватися на офіційних звітах, наукових дослідженнях та статистичних даних.

3. Написання есе на тему "Майбутнє політичних режимів у XXI столітті". У межах цього завдання студент має проаналізувати сучасні тенденції розвитку політичних режимів у світі. Необхідно висловити особисте бачення майбутнього демократичних та авторитарних систем, враховуючи вплив глобалізації, цифровізації та військових конфліктів. Також важливо запропонувати можливість сценарію трансформації політичних режимів у найближчі 50 років. Обсяг роботи 3–5 сторінок.

4. Аналіз політичного режиму ядерної держави. Провести аналіз політичного режиму однієї з ядерних держав: США, Росії, Китаю, Індії, Пакистану, Франції, Великої Британії. Студент має описати особливості політичного режиму цієї країни та досліджувати, як наявність ядерної зброї впливає на її внутрішню та зовнішню політику. Обсяг роботи – 7–9 сторінок. Необхідно використовувати дані міжнародних дослідницьких центрів, таких як SIPRI, ООН, а також аналітичні матеріали з міжнародної безпеки. Важливо включити геополітичний контекст та оцінити роль ядерного потенціалу у формуванні політичної стабільності країни.

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПРН 7. Вміти застосовувати політологічне та безпекове мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у сфері національної безпеки, розуміти закономірності й аналізувати суспільні процеси, що відбувалися в минулому та відбуваються нині, їх зв'язки та проводити історичні паралелі.	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей)
ПРН 15. Вміти розуміти вплив	– Вербальні методи (лекція, пояснення)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 13

Результат навчання	Методи навчання
політичної системи на національну ідентичність, взаємозв'язок етнічності, національних менших, історичної пам'яті та національної ідентичності як запоруки забезпечення національної безпеки та розвитку патріотизму в умовах мирного часу та в умовах війни.	<ul style="list-style-type: none"> – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, написання есе, підготовка доповідей)

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПРН 7. Вміти застосовувати політологічне та безпекове мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у сфері національної безпеки, розуміти закономірності й аналізувати суспільні процеси, що відбувалися в минулому та відбуваються нині, їх зв'язки та проводити історичні паралелі.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен
ПРН 15. Вміти розуміти вплив політичної системи на національну ідентичність, взаємозв'язок етнічності, національних менших, історичної пам'яті та національної ідентичності як запоруки забезпечення національної безпеки та розвитку патріотизму в умовах мирного часу та в умовах війни.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ, кейсів – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 14

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми навчання;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми навчання.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі письмової модульної роботи.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Процедура складання екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Для здобувача денної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми навчання	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 15

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	40	40
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): 1. Участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах 2. Підготовка наукових статей	до 20	до 20
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	20	20
Участь у дискусії	10	10
Виконання тестових завдань	10	10
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	40	40

З метою застосування цілих чисел для оцінювання активностей здобувачів вищої освіти під час навчальних занять протягом семестру використовується 100-бальна шкала оцінювання кожного окремо виду робіт. Розрахунок набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр проводиться за формулою:

$$P_{\text{нз}} = (P_{\text{вво}} \times \text{ВК}_{\text{в}} + P_{\text{удво}} \times \text{ВК}_{\text{уд}} + P_{\dots} \times \text{ВК}_{\dots}) \times K_{\text{нз}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{нз}}$ – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

$P_{\text{вво}}$, $P_{\text{удво}}$, P_{\dots} – кількість набраних здобувачем вищої освіти балів за семестр відповідно за відповіді (виступи) на заняттях, за участь у дискусії, за виконання іншого виду робіт, визначеного викладачем (кожний окремо вид робіт на навчальних заняттях оцінюється за 100-бальною шкалою);

$$\text{ВК}_{\text{в}} = 20 \div 40 = 0,5;$$

$$\text{ВК}_{\text{уд}} = 10 \div 40 = 0,25;$$

$$\text{ВК}_{\text{тз}} = 10 \div 40 = 0,25;$$

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 16

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт.

Значення коригувального коефіцієнту для денної форми становить:

$$K_{НЗ} = 40 \div 100 = 0,4.$$

Для заочної форми:

$$VK_B = 10 \div 40 = 0,25;$$

$$VK_{уд} = 10 \div 40 = 0,25;$$

$$VK_{ТЗ} = 20 \div 40 = 0,5;$$

Значення коригувального коефіцієнту для заочної форми становить:

$$K_{НЗ} = 40 \div 100 = 0,4.$$

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
	денна форма
Виконання завдань модульного контролю	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання виконав завдання модульного контролю і з урахуванням отриманих балів за поточний контроль набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти денної форми навчання під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі екзамену. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача вищої освіти заочної форми навчання семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі екзамену, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 20 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 15–19 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 17

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 14 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Відмінно	90-100
B	Добре	82-89
C		74-81
D	Задовільно	64-73
E		60-63
FX	Незадовільно	35-59
F		0-34

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 18

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Свідомість	Consciousness
2	Нація	Nation
3	Гілки влади	Branches of government
4	Гіпотеза	Hypothesis
5	Експеримент	Experiment
6	Еліта	Elite
7	Інтелектуальна власність	Intellectual property
8	Інтелектуальний капітал	Intellectual capital
9	Інформація	Information
10	Метод дослідження	Research method
11	Політика	Politihua
12	Наука	Science
13	Наукове дослідження	Scientific research / study
14	Опитування	Survey
15	Партія	Party
16	Суспільство	Society
17	Політична система	Political system
18	Демократія	Democracy
19	Ідентичність	Identity
20	Тоталітаризм	Totalitarianism
21	Авторитаризм	Authoritarianism
22	Теорія	Theory
23	Фабрикація	Fabrication
24	Громадянське суспільство	Civil society
25	Хабарництво	Bribery

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 19

12. Рекомендована література

Основна література

1. Дикий А. П. Політичний режим як симптом прояву економічної злочинності та проблеми гарантування економічної безпеки держави. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2022. Том 21. № 3 (52). С. 78–100. URL: <http://rinek.onu.edu.ua/issue/view/16490>
2. Зміни політичних режимів і перспективи зміцнення демократії в Україні : монографія / авт. кол.: Г. І. Зеленюк (керівник, наук. ред.), Т. А. Бевз, С. Г. Брехаря, М. С. Кармазіна, В. О. Ковалевський, О. Ю. Кондратенко, Н. В. Кононенко, Т. М. Ляшенко, О. М. Майборода, Ю. Ж. Шайгородський. Київ : ПіЕнд ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2021. 416 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/44349>
3. Скрипнюк О. О. Гібридний політичний режим: до проблеми позиціонування. *Альманах права*. 2022. Вип. 13. С. 297-303. URL: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001384683>
4. Сучасні політичні режими: концептуальні засади та практичний вимір : навч. посіб. / М.О. Шабанов. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. – 143 с. URL: <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049482.pdf>
5. Шабанов М. О. Сучасні політичні режими: концептуальні засади та практичний вимір : навч. посіб. / М.О. Шабанов. – Одеса : Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. – 142 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/handle/123456789/33480>
6. Шелест О. Регіональні компоненти політичних процесів. *Politicus*. 2023. No. 3. P. 68–72. URL: <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2023-3.12>.

Допоміжна література

1. Пашков В., Хомерікі О. Політико-режимні трансформації в Україні (1991-2019): біг по колу на шляху до демократії. Вісник НЮУ імені Ярослава Мудрого". Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. 2023. Vol. 1, no. 56. URL: <https://doi.org/10.21564/2663-5704.56.274020>.
2. Бабенко К. А. Конституційні гарантії демократизму політичного режиму в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Шостий апеляційний адміністративний суд. URL: <https://www.baas.gov.ua/ua/proekty/articles/b/429-konstitutsijni-garantiji-demokratizmu-politichnogo-rezhimu-v-ukrajini-suchasnijstan-ta-perspektivi-rozvitku.html>
3. Кирилюк Ф. Феномен «виборного самодержавства» в теорії і на практиці. *InterConf*. 2022. С. 334–344. URL: <https://doi.org/10.51582/interconf.19-20.02.2022.037>.
4. Якубова Л. Онтологія рашизму: Україна як alter ego Росії. Український історичний журнал. 2022. Число 4. С. 78-92. URL:

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 20

<http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/187254/06-Yakubova.pdf?sequence=1>

5. Литвин В. Історичні джерела формування психології жорстокості, або як виник рашизм? ПЕРЕЛОМ: Війна росії проти України у часових пластах і просторах минувшини. Діалоги з істориками / відпов. ред. Валерій Смолий; упоряд.: Г. Боряк, О. Ясь, С. Блашук. Київ: НАН України. Інститут історії України, 2023. Книга 3. С. 515-519. URL: <https://archive.org/details/kn03/page/515/mode/1up?view=theater>

6. Буряченко О. Еволюція ядерного тероризму: політичний аналіз міжнародної нормативно-правової бази через призму російсько-української війни. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Політичні науки та публічне управління*. 2024. № 1(73). С. 13–22. URL: [https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-1\(73\)-2](https://doi.org/10.32689/2523-4625-2024-1(73)-2).

7. Сокольська О. Глобальна ядерна безпека: актуальні наголоси політики. *Вісник НТУУ "КПІ" Політологія. Соціологія. Право*. 2023. No. 1(57). P. 128–134. URL: [https://doi.org/10.20535/2308-5053.2023.1\(57\).280813](https://doi.org/10.20535/2308-5053.2023.1(57).280813).

8. Клептократія як стратегічна загроза. *Одеська обласна газета «Чорноморські новини»*. URL: <https://chornomorka.com/archive/22431/a-16568.html>.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.un.org/> – офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй
2. <http://portal.un.kiev.ua/> – Представництво ООН в Україні
3. <http://www.nato.int/> – офіційний сайт НАТО
4. <http://www.coe.int/> – офіційний сайт Ради Європи
5. <http://www.unesco.org/> – офіційний сайт ЮНЕСКО
6. <http://freedomhouse.org/> – офіційний сайт неурядової міжнародної організації Freedom House
7. <http://www.osce.org> – офіційний сайт Організації з Безпеки та Співробітництву в Європі
8. <http://euroatlantica.kiev.ua/ua/about/> – Інформагенція Євроатлантика
9. <http://www.president.gov.ua> – Офіційне представництво Президента України.
10. <http://www.rada.gov.ua/> – офіційний портал Верховної Ради України.
11. <http://www.kmu.gov.ua/> – офіційний портал органів виконавчої влади України.
12. <http://www.mfa.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства закордонних справ України.
13. <http://www.mil.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства оборони України.
14. <http://ukraine-eu.mfa.gov.ua/> – «Україна-Європейський Союз» –

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11- 05.01/256.00.1/Б/ОК19- 1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 21 / 21

офіційний сайт представництва України при Європейському Союзі.

15. <http://www.coe.int/uk/web/kyiv> – сайт Офісу Ради Європи в Києві.
16. <http://www.niss.gov.ua/> – Національний інститут стратегічних досліджень.
17. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/> – Наукова періодика України. Сторінка відкритого доступу Національної бібліотеки України ім. В Вернадського.
18. <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/iir/library/index.php> – офіційний сайт наукової бібліотеки імені М. Максимовича
19. <http://nplu.org> – Національна парламентська бібліотека України: офіційний сайт.
20. <http://www.gntb.gov.ua/ua/> – Державна науково-технічна бібліотека України: офіційний сайт.
21. <http://www.ukurier.gov.ua/> – Урядовий кур'єр: офіційний сайт.
22. <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovid> – Аналітичні доповіді Національного інституту стратегічних досліджень
23. www.ukrstat.gov.ua – Державна служба статистики України: офіційний сайт.
24. <http://learn.ztu.edu.ua/> - Освітній портал Державного університету «Житомирська політехніка».